

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.001.09.2018
P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/18/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2017 r. - wykorzystanie dotacji z budżetu państwa przez uczelnie publiczne

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler

Anna Hulboj, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/31/2018 z dnia 24 stycznia 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 1 – 2)

Jednostka
kontrolowana

Uniwersytet Ekonomiczny im. Karola Adamieckiego w Katowicach¹

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Rektor dr hab. Robert Tomanek, prof. UE.

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie, tj. wykorzystania środków dotacji na działalność dydaktyczną i na pomoc materialną dla studentów i doktorantów.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Otrzymane od Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego środki dotacji na działalność dydaktyczną w kwocie 78.874,8 tys. zł zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych i kształceniem uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich oraz z kształceniem kadr naukowych, utrzymaniem Uczelni, w tym na remonty, a także na pomoc materialną dla studentów i doktorantów. Uczelnia terminowo przekazała informacje stanowiące podstawę do wyliczenia dotacji.

Uczelnia prowadziła, zgodnie obowiązującymi przepisami, ewidencję księgową, umożliwiającą rozliczanie kosztów według rodzajów działalności, z wyodrębnieniem kosztów finansowanych dotacjami z budżetu państwa i z przychodów własnych oraz umożliwiającą wyodrębnienie kosztów kształcenia na I i II stopniu studiów oraz na studiach doktoranckich. Plan finansowo – rzeczowy został przekazany w obowiązującym terminie do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Na badanej próbie stwierdzono, że środki finansowe przeznaczone na pomoc materialną dla studentów i doktorantów zostały wydatkowane zgodnie z ustalonymi w Uczelni zasadami, a wynagrodzenia nauczycieli akademickich, określone w umowach o pracę, zostały ustalone w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami.

¹ Zwany dalej „UE” lub Uczelnią”.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Dane ogólne

W 2017 r. Uczelni przyznano dotacje w łącznej wysokości 96.180,7 tys. zł, z tego: 92.813,0 tys. zł z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego³, 2.000,0 tys. zł od Województwa Śląskiego, 1.000,0 tys. zł od Miasta Katowice, 230,0 tys. zł od Miasta Rybnik) i 137,7 tys. zł od Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Łączna kwota przyznanych z MNiSW dotacji podmiotowych wyniosła 89.647,5 tys. zł, a dotacji celowych 3.165,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 8 – 24)

2. Prawdliwość wykorzystania i rozliczenia przez uczelnie wyższe dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Opis stanu
faktycznego

2.1. Dotacja na działalność dydaktyczną

W 2017 r. Uczelnia otrzymała dotacje na działalność dydaktyczną⁴, o której mowa w art.94 ust.1 pkt 1 ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym⁵, w łącznej wysokości 78.874,8 tys. zł.

Uczelnia wykazała dane dotyczące liczby nauczycieli akademickich oraz liczby uczestników studiów doktoranckich w sprawozdaniu S-12 – Sprawozdaniu o stypendiach naukowych, studiach podyplomowych i doktoranckich oraz zatrudnieniu w szkołach wyższych, instytutach naukowych i badawczych, przekazanym do Głównego Urzędu Statystycznego⁶ w dniu 12 stycznia 2017 r., czyli w wymaganym terminie (16 stycznia 2017 r.).

(dowód: akta kontroli str. 282 – 290 i 387 – 388)

Dane dotyczące studentów znajdujące się w sprawozdaniu S-10 – Sprawozdaniu o studiach wyższych, według stanu na dzień 30 listopada 2016 r., Uczelnia przekazała do GUS w wymaganym terminie, tj. 19 grudnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 291 – 386)

W 2017 r. dwóch nauczycieli akademickich uzyskało nagrody Ministra za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne lub organizacyjne albo za całokształt dorobku w wysokości 19 tys. zł każdy (łącznie 38 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 389 – 398)

Z przyznanej w 2017 r. dotacji na działalność dydaktyczną (o której mowa w art.94 ust.1 pkt 1 Psw), w wysokości 78.874,8 tys. zł, Uczelnia wykorzystwała kwotę 77.151,9 tys. zł. Środki zostały wykorzystane na realizowanie zadań związanych z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, kształceniem uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, kształceniem kadr naukowych oraz z utrzymaniem uczelni. Największe kwoty poniesiono⁷ na wynagrodzenia osobowe – 58.212, 7 tys. zł, ubezpieczenia społeczne – 14.484,3 tys. zł oraz na usługi obce – 5.924,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str.31, 41 – 49)

³ Zwanego dalej „MNiSW”.

⁴ Rozdział 80306.

⁵ Dz.U.2017.2183 ze zm., zwana dalej „Psw”.

⁶ Zwanego dalej „GUS”.

⁷ Rozliczenie kosztów sporządzono na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 r. według stanu na 9 lutego 2017 r., księgi rachunkowe nie zostały zamknięte.

W ramach ww. kwoty 78.874,8 tys. zł, Uczelnia otrzymała 5.239,5 tys. zł ze środków rezerwy celowej. Jak wskazał Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, środki te zostały przyznane dla uczelni publicznych, „których podstawowe jednostki organizacyjne poprawiły swój poziom naukowy”.

(dowód: akta kontroli str. 8, 17 i 417 – 418)

W 2017 r. Uczelnia otrzymała z MNiSW cztery dotacje podmiotowe na finansowanie nauki - na utrzymanie potencjału badawczego czterech wydziałów⁸ w łącznej wysokości 1.919,6 tys. zł. Dotacje te pozwoliły na realizację ogółem 89 zadań badawczych i upowszechnianie ich wyników w formie referatów i publikacji. Z dotacji tych w 2017 r. pokryto koszty w wysokości 720,4 tys. zł. Środki w kwocie 1.199,3 tys. zł, przyznane na finansowanie działalności statutowej, pozostają do wykorzystania na rok następny, zgodnie z art. 19 ust 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki⁹, z przeznaczeniem na cel, na jaki zostały przyznane.

Uczelnia otrzymała z MNiSW cztery dotacje celowe w łącznej wysokości 165,5 tys. zł na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich na czterech wydziałach. Z dotacji tych w 2017 r. pokryto koszty w wysokości 41,6 tys. zł. Środki w kwocie 123,9 tys. zł pozostają do wykorzystania w cyklu dwuletnim, zgodnie z ww. ustawą. Środki te pozwoliły na realizację 27 projektów indywidualnych i 3 projektów dotyczących rozwoju specjalności; upowszechnianie wyników w formie referatów i publikacji.

Uczelnia otrzymała z MNiSW dotacje w kwocie łącznej 603,1 tys. zł na dofinansowanie zadań projakościowych, z tego dotację w wysokości 490,0 tys. zł na sfinansowanie zwiększenia wysokości stypendiów doktoranckich, o których mowa w art. 94b ust.1 pkt 5 Psw, oraz dotację w wysokości 203,1 tys. zł na dofinansowanie zadań projakościowych, dofinansowanie uczelni publicznych, w których w danym roku akademickim rozpoczęli studia pierwszego stopnia lub studenci, którzy w roku rozpoczęcia studiów uzyskali najlepsze wyniki egzaminów maturalnych, o których mowa w art. 94b ust.1 pkt 6 Psw. Ze środków tych wykorzystano odpowiednio 403,2 tys. zł i 153,1 tys. zł

(dowód: akta kontroli str. 6-9)

Niewykorzystana kwota przyznanej w 2017 r. dotacji na działalność dydaktyczną wyniosła 1.722,9 tys. zł. Zgodnie z art. 98 ust. 3 Psw, niewykorzystane w danym roku środki finansowe pozostają w dyspozycji uczelni. Odnosząc się do przyczyn niewykorzystania w pełnej wysokości przyznanej dotacji na działalność dydaktyczną, Kwestor Uczelni podała, że Uczelnia dodatkową kwotę (5.239,5 tys. zł) zwiększającą dotację podstawową (premia za dobre wyniki w nauce) otrzymała 7 listopada 2017 r. Ponadto, wdrożony przez Uczelnię program oszczędnościowy przyniósł efekty w postaci obniżki kosztów.

(dowód: akta kontroli str. 8)

Uczelnia otrzymała z MNiSW dotację celową w wysokości 3 mln zł na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji pn. "Przebudowa budynku R Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach przy ul. 1 Maja 50". Środki te zostały wykorzystane w całości.

(dowód: akta kontroli str. 6 – 9)

Według danych na 30 listopada 2016 r. i 2017 r., na Uczelni studiowało odpowiednio 10.345 i 9.551 studentów. W porównaniu rok do roku, liczba studentów zmniejszyła

⁸ Zarządzania, Informatyki i Komunikacji, Finansów i Ubezpieczeń oraz Ekonomii.

⁹ Dz.U. z 2018 poz. 87

się o 794 osoby. Zgodnie z art. 163 ust. 2 Psw, liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych nie była mniejsza od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych, w 2016 r. studentów na tych rodzajach studiów było odpowiednio: 8.091 i 2.254, a w 2017 r.: 7.110 i 2.441.

W 2017 r., w porównaniu do 2016 r., zmniejszeniu uległa liczba studentów na studiach stacjonarnych - o 981 studentów, natomiast zwiększyła się liczba studentów na studiach niestacjonarnych - o 187 studentów.

Według stanu na 31 grudnia 2016 r., na Uczelni było ogółem 175 uczestników studiów doktoranckich, z tego 167 na studiach stacjonarnych i 8 na studiach niestacjonarnych. Natomiast, według stanu na 31 grudnia 2017 r., na Uczelni doktoratów było 175, z tego 158 na studiach stacjonarnych i 3 na studiach niestacjonarnych¹⁰.

Proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego, na poszczególnych kierunkach studiów, w roku akademickim 2017/2018 do liczby studentów wynosiła od 1/8 do 1/146, czyli nie była mniejsza niż 1/60, co spełniało warunek określony w §14 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 55 – 59)

Według stanu na 31 grudnia 2016 r. i 2017 r., na Uczelni studiowało odpowiednio 2.509 i 2.767 studentów wnoszących opłaty za kształcenie na studiach, w tym studentów na studiach stacjonarnych było odpowiednio 255 i 326, a na studiach niestacjonarnych - 2.254 i 2.441. W tym czasie nie było uczestników studiów doktoranckich wnoszących opłaty za kształcenie na studiach doktoranckich.

(dowód: akta kontroli str. 54 – 60)

W 2017 r. przeciętna liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni wyniosła 482 osób, w tym 447 osób, dla których Uczelnia była podstawowym miejscem pracy.

(dowód: akta kontroli str. 78)

Według stanu na 31 grudnia 2017 r., Uczelnia zatrudniała, w pełnym wymiarze czasu pracy, trzech nauczycieli akademickich będących cudzoziemcami.

Według stanu na 31 grudnia 2016 r. i 2017 r., absolwentów Uczelni, bez egzaminu dyplomowego było odpowiednio: 44 i 32, w tym było odpowiednio 28 i 23 absolwentów studiów stacjonarnych oraz 9 i 16 absolwentów studiów niestacjonarnych.

W 2017 r., według stanu na 30 listopada, w Uczelni przyznano następujące tytuły zawodowe i stopnie naukowe:

- 1.847 tytułów zawodowych licencjata,
- 103 tytuły zawodowe inżyniera,
- 2.077 tytułów zawodowych magistra,
- 15 stopni naukowych doktora.

(dowód: akta kontroli str. 60 – 62)

W 2017 r. w Uczelni przeciętne wynagrodzenie (zasadnicze i dodatek stażowy) nauczycieli akademickich wyniosło 5.586,59 zł¹², a wynagrodzenie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi (wraz z premią miesięczną tych pracowników) – 3.391,31 zł. W grupie nauczycieli akademickich przeciętne

¹⁰ Na studiach niestacjonarnych byli słuchacze studiów doktoranckich mający status przedłużenia studiów.

¹¹ Dz.U. poz. 1596, ze zm.

¹² Z wyłączeniem dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

wynagrodzenie profesorów wynosiło od 6.930,10 zł do 9.976,69 zł¹³, w grupie adiunktów i starszych wykładowców od 5.048,92 zł do 6.053,19 zł¹⁴, a pozostałych pracowników w tej grupie od 2.023,43 zł do 5.635 zł¹⁵.

W grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi na poszczególnych stanowiskach przeciętne wynagrodzenie wynosiło od 2.194,52 zł (obsługa i robotnicy) do 3.346,30 zł (pracownik biblioteczny).

(Dowód: akta kontroli str. 63 – 64)

Na podstawie losowo wybranej próby 20 umów o pracę, zawartych w 2017 r. ustalono, że wysokości określonych w tych umowach wynagrodzeń zasadniczych nie były niższe od minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli akademickich, określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 grudnia 2016 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 65 – 68)

Uchwałą nr 83/2016/2017 z dnia 27 kwietnia 2017 r. Senat Uczelni ustalił zakres obowiązków nauczycieli akademickich, w tym wysokość pensum i zasady powierzania zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych oraz liczebność grup dydaktycznych w roku akademickim 2017/2018. W uchwale określone zostało także pensum, czyli obowiązkowy roczny wymiar zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczyciela akademickiego, wynikających z zatrudnienia w Uczelni.

(dowód: akta kontroli str. 69 – 77)

Określone przez Senat zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich uwzględniały stopień zaangażowania pracowników naukowo-dydaktycznych w realizację zadań badawczych.

W roku akademickim 2017/2018, w oparciu o ww. uchwałę Senatu, pięciu nauczycielom akademickim obniżono pensum. Rektorowi w ww. uchwale ustalono wymiar pensum na poziomie 120 godzin, a pozostałym pracownikom Rektor obniżył wymiar pensum – trzem pracownikom o 80 godzin z powodu obciążenia funkcjami organizacyjnymi z tytułu pełnienia funkcji prorektora i dziekana, a jednej osobie o 60 (do 160), z tytułu powierzenia wykonywania innych ważnych zadań na rzecz Uczelni.

(dowód: akta kontroli str. 79)

W roku akademickim 2017/2018, za ich zgodą, 115 nauczycielom akademickim powierzono prowadzenie zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych, o której mowa w art. 131 ust. 2 Psw. Najwięcej – 36 osobom powierzono prowadzenie zajęć w wymiarze od 1 do 21 tych godzin, a największą liczbę ww. godzin – od 181 do 200 powierzono jednej osobie.

(dowód: akta kontroli str. 91)

Uczelnia prowadziła ewidencję wykorzystania czasu pracy przez nauczycieli akademickich, zgodnie z zarządzeniem nr 80/17 z dnia 30 czerwca 2017 r.

¹³ Profesor zwyczajny – 9.976,69 zł, profesor nadzwyczajny posiadający tytuł naukowy profesora – 7.833,13 zł i profesor nadzwyczajny UE – 6.930,10 zł.

¹⁴ Adiunkt posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego – 6.053,19 zł, adiunkt – 5.030,42 zł, starszy wykładowca posiadający stopień naukowy doktora – 5.787,12 zł i starszy wykładowca bez tytułu naukowego doktora – 5.048,92 zł.

¹⁵ Kustosz dyplomowany – 5.635 zł, asystent – 3.678,91 zł, wykładowca – 4.597,58 zł, lektor – 4.600,24 zł, instruktor – 3.528,23 zł i nauczyciel akademicki realizujący projekt – 2.023,43 zł.

¹⁶ Dz.U. poz. 2063.

w sprawie sposobu rozliczania zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich oraz określania wymiaru godzin ponadwymiarowych. Zgodnie z tym zarządzeniem, nauczyciel akademicki zobowiązany był, po zakończeniu każdego semestru, do złożenia „Sprawozdania z wykonania zajęć dydaktycznych”, według określonego wzoru i według określonej procedury. Dział Planowania Dydaktyki Uczelni przygotowywał indywidualne sprawozdania dla nauczycieli, które następnie były weryfikowane przez nauczycieli oraz przez kierownika katedry i zatwierdzane przez dziekana. W oparciu o zatwierdzone sprawozdania, ww. dział przygotowywał zbiorczą imienną listę nauczycieli akademickich, którzy zrealizowali godziny ponadwymiarowe, listę wypłat tych godzin zatwierdzał do wypłaty prorektor właściwy ds. nauki. Według § 1 pkt 8 ww. zarządzenia, wynagrodzenie za pracę w godzinach ponadwymiarowych przyznaje się po dokonaniu rozliczenia godzin zajęć dydaktycznych ustalonych zgodnie z planem, raz w roku, w terminie dwóch miesięcy od zakończenia roku akademickiego.

(dowód: akta kontroli str. 426 – 430)

Uczelnia w latach 2015 - 2017 zanotowała zmniejszenie przychodów z działalności operacyjnej o 2,7% (z 111.891,3 tys. zł do 108.891,5 tys. zł), jak i przychodów ogółem z działalności dydaktycznej o 1,1% (z 105.437,8 tys. zł do 104.318,1 tys. zł). Mniejsze przychody były głównie spowodowane zmniejszeniem przychodów z tytułu opłat za świadczone usługi edukacyjne o 12,3% (z 17.442,0 tys. zł do 15.289,7 tys. zł) oraz przychodów ogółem z działalności badawczej o 29,8% (z 6.339,2 tys. zł do 4.446,6 tys. zł).

Koszty działalności operacyjnej Uczelni w latach 2015 – 2016 uległy zmniejszeniu o 8,7% (z 111.479,7 tys. zł do 101.762,7 tys. zł). W latach 2015 - 2016 zysk netto wyniósł odpowiednio 412,1 tys. zł i 279,2 tys. zł, natomiast w 2017 r. uzyskano zysk netto w wysokości 7.209,0 tys. zł. Wzrost zysku głównie był spowodowany obniżeniem kosztów własnych podstawowej działalności operacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 27 – 28, 92 – 112)

Uczelnia prowadziła ewidencję księgową umożliwiającą rozliczenie kosztów według układu rodzajowego oraz wg rodzajów działalności, z wyodrębnieniem kosztów finansowanych dotacją, zgodnie z §16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych¹⁷. Koszty z działalności dydaktycznej rozliczano w podziale na koszty kształcenia z rozdzieleniem studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz na koszty z pozostałej działalności dydaktycznej. Koszty działalności badawczej rozliczano według źródeł finansowania: środki z budżetu, środki z odpłatności oraz środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

(dowód: akta kontroli str. 113 – 132)

W 2017 r. koszty kształcenia wyniosły ogółem 86.817,4 tys. zł, w tym na studiach stacjonarnych – 76.815,8 tys. zł, a na studiach niestacjonarnych - 10.001,6 tys. zł. Uczelnia w 2017 r. nie prowadziła jednolitych studiów magisterskich. Koszty kształcenia na studiach stacjonarnych I stopnia wyniosły 56.886,2 tys. zł, a II stopnia 19.929,6 tys. zł. Koszty kształcenia na studiach niestacjonarnych I stopnia wyniosły 5.482 tys. zł, a II stopnia 4.519,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 29)

¹⁷ Dz. U. poz. 1533, zwane dalej: „rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej”.

Za 2017 r. Uczelnia wykazała dodatni wynik finansowy¹⁸ z tytułu prowadzonej działalności dydaktycznej w wysokości 7.364,4 tys. zł, natomiast działalność badawcza ogółem przyniosła stratę w wysokości 289,9 tys. zł.

Wynik finansowy z tytułu prowadzonej działalności dydaktycznej na poszczególnych jej rodzajach był następujący:

- studia stacjonarne – 1.851,9 tys. zł,
- studia niestacjonarne – 46,4 tys. zł,
- studia podyplomowe – 1.391,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 30 i 50 – 53)

Uchwałą nr 92/2016/2017 z 25 maja 2017 r. Senat Uczelni przyjął Plan rzeczowo-finansowy Uczelni na 2017 r. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia z mocą od 1 stycznia 2017 r. Plan rzeczowo finansowy na 2017 r. został przesłany w dniu 29 maja 2017 r., czyli w terminie czternastu dni od jego uchwalenia, do MNiSW, zgodnie z art. 100 ust. 3 Psw.

(dowód: akta kontroli str. 103 – 110)

Plan rzeczowo-finansowy na 2017 r. Uczelni, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej, obejmował: przychody i koszty podstawowej działalności operacyjnej, pozostałe przychody i koszty operacyjne, przychody i koszty finansowe, wynik finansowy, fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów i pozostałe fundusze Uczelni, informacje o zatrudnieniu i wynagrodzeniach. Ponadto w zestawieniu „Informacje rzeczowe i uzupełniające” Uczelnia przedstawiła informacje o liczbie studentów i uczestników studiów doktoranckich w podziale na formy studiów oraz korzystających z różnych form pomocy materialnej, kosztach remontów budynków i lokali oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej, nakładach na rzeczowe aktywa trwałe, zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

Natomiast wbrew postanowieniom § 2 ust. 2 pkt 3 ww. rozporządzenia, w Planie rzeczowo-finansowym Uczelni za 2017 r. nie podano liczby miejsc w domach studenckich. W wyjaśnieniu przyczyn Kwestor Uczelni wskazała brak takiej pozycji we wzorze planu podanym przez MNiSW, który Uczelnia co roku otrzymuje z MNiSW wraz z objaśnieniami.

(dowód: akta kontroli str. 400)

W związku ze zwiększeniem dotacji o 5.239,5 tys. zł, Uczelnia zmieniła plan rzeczowo-finansowy na 2017 r., prawidłowo ujmując w nim dodatkowe środki finansowe jako przychody z dotacji na działalność dydaktyczną.

(dowód: akta kontroli str. 400 i 419 – 425)

2.2. Dotacja na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów

Stosownie do postanowień § 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 lutego 2015 r. w sprawie sposobu podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych oraz jednostek naukowych na pomoc materialną dla studentów i doktorantów¹⁹, Uczelnia, w wymaganym terminie, podała dane niezbędne do obliczenia dotacji na dany rok budżetowy, poprzez system Pol-on (na podstawie art. 170c ust. 2a oraz art. 201a ust. 3 Psw), tj.:

¹⁸ Rozliczenie 2017 r. sporządzono na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 r. wg stanu księgowania na dzień 9 lutego 2018 r. Księgi rachunkowe na ten dzień nie zostały zamknięte.

¹⁹ Dz. U. z 2017 r., poz. 226.

- do 15 grudnia roku sprawozdawczego według stanu na dzień 30 listopada – w zakresie liczby studentów,
- do 15 stycznia roku następującego po roku sprawozdawczym według stanu na dzień 31 grudnia – w zakresie liczby doktorantów.

W związku z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw²⁰ Uczelnia przekazywała te dane poprzez:

1. wprowadzenie danych do systemu Pol-on – moduł Studenci/Doktoranci,
2. wprowadzenie danych do systemu Pol-on – moduł Sprawozdania GUS,
3. wypełnienie formularzy elektronicznych na stronie Głównego Urzędu Statystycznego.

(dowód: akta kontroli str. 431 – 433 i 435 – 437)

Kwota dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów przyznana Uczelni w 2017 r. wyniosła 8.160 tys. zł. Środki pozostałe z tej dotacji z 2016 r. wyniosły 1.961.789,26 zł.

Zgodnie z art. 174 ust. 2 Psw, Rektor Uczelni dokonał²¹ podziału dotacji na pomoc materialną dla studentów w roku akademickim 2017/2018 w porozumieniu z Przewodniczącym Parlamentu Studenckiego Uczelni oraz na pomoc materialną dla doktorantów²² w porozumieniu z Przewodniczącym Samorządu Doktorantów.

(dowód: akta kontroli str. 185 – 189 i 203 - 206)

W 2017 r. studenci Uczelni skorzystali z następujących form pomocy materialnej:

- ze stypendium socjalnego – 555 osób, wydatki z tego tytułu wyniosły 4.310.130 zł,
- ze stypendium dla najlepszych studentów – 579 osób, wydatki z tego tytułu wyniosły 2.622.750 zł,
- ze stypendium dla osób niepełnosprawnych - 141 osoby, wydatki z tego tytułu wyniosły 640.550 zł,
- z zapomóg – 31 osób, wydatki z tego tytułu wyniosły 38.800 zł.

Doktoranci Uczelni skorzystali z następujących form pomocy materialnej:

- ze stypendium socjalnego – 6 osób, wydatki z tego tytułu wyniosły 11.730 zł,
- ze stypendium dla najlepszych doktorantów – 21 osób, wydatki z tego tytułu wyniosły 97.300 zł,
- ze stypendium dla osób niepełnosprawnych – 5 osób, wydatki z tego tytułu wyniosły 26.800 zł,
- z zapomóg – 5 osób, wydatki z tego tytułu wyniosły 3.300 zł.

(dowód: akta kontroli str. 201 – 202)

Dziekani pięciu wydziałów Uczelni powołali Wydziałowe Komisje Stypendialne na rok akademicki 2017/2018. W skład każdej komisji weszli przedstawiciele Parlamentu Studenckiego.

Odwoławcza Komisja Stypendialna na rok akademicki 2017/2018, w składzie pięcioosobowym, została powołana zarządzeniem nr 138/17 Rektora Uczelni z dnia 31 października 2017 r., w jej skład weszło trzech studentów i zgodnie z art. 177 ust. 3 Psw, studenci stanowili większość składu komisji.

(dowód: akta kontroli str. 214 – 226)

²⁰ Dz.U. 2014 poz. 1198.

²¹ Zarządzeniem nr 145/17 z 15 listopada 2017 r.

²² Zarządzeniem nr 150/17 z 22 listopada 2017 r.

Na wniosek przedstawicieli Parlamentu Studenckiego Uczelni, zgodnie z art. 175 ust. 4 Psw., dziekani pięciu wydziałów Uczelni przekazali uprawnienia w zakresie przyznawania stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi odpowiednim wydziałowym komisjom stypendialnym. Zgodnie z tym przepisem, Rektor, na wniosek Przewodniczącego Parlamentu Studenckiego Uczelni, przekazał uprawnienia w zakresie przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

(dowód: akta kontroli str. 225, 227 – 231)

Zarządzeniem nr 114/17 z dnia 15 września 2017 r. Rektor Uczelni wprowadził Regulamin ustalania wysokości przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uczelni²³. Zarządzeniem nr 145/17 z 15 listopada 2017 r. Rektor określił wysokości stypendiów dla studentów Uczelni. Parlament Studentów Uczelni pozytywnie zaopiniował wprowadzony Regulamin oraz wysokości stypendiów dla studentów.

Wysokość poszczególnych form pomocy dla studentów Uczelni w roku akademickim 2017/2018 wyniosła:

- stypendium dla osób niepełnosprawnych – 450 zł,
- stypendium dla najlepszych studentów – 600 zł (dla zajmujących pierwsze 50% na liście rankingowej) oraz 500 zł (dla zajmujących pozostałe 50 % miejsc), przy czym stypendium to otrzymuje 6% liczby studentów każdego kierunku,
- dodatek do stypendium socjalnego z tytułu zamieszkania w domu studenta lub w obiekcie innym niż dom studenta – 250 zł,
- wysokość stypendium socjalnego była uzależniona od dochodu w rodzinie studenta i obliczana w następujący sposób: 950 zł minus dochód na jednego członka rodziny studenta plus 200 zł²⁴,
- wysokość zapomogi ustalano każdorazowo indywidualnie.

W wyniku badania po 20 wniosków każdej formy pomocy, które zostały pozytywnie rozpatrzone, tj. łącznie 80 wydanych decyzji, na kwotę ogółem 372,2 tys. zł, stwierdzono, że świadczenia te były przyznane zgodnie z przepisami art. 184 Psw. We wszystkich analizowanych przypadkach, świadczenie zostało przyznane zgodnie z ww. zarządzeniem nr 145/17 Rektora, w tym w zakresie wysokości przyznanego świadczenia i okresu jego otrzymywania.

(dowód: akta kontroli str. 139 – 200)

Stypendia dla najlepszych studentów w 2017 r. przyznano 579 osobom, czyli 5,9 % ogółu studentów, według stanu na 10 października 2017 r. Zgodnie z art. 174 ust. 4 Psw, stypendia te były przyznane w liczbie nie większej niż 10,0 % liczby studentów każdego kierunku studiów prowadzonego w Uczelni.

Środki przeznaczone na stypendia rektora dla najlepszych studentów wyniosły 2.622,7 tys. zł i stanowiły 37,6% środków przeznaczonych łącznie na stypendia rektora dla najlepszych studentów, stypendia socjalne oraz zapomogi, czyli zgodnie z art. 174 ust. 4 Psw, nie przekroczyły progu ustanowionego dla takiego stypendium wynoszącego 60,0 %.

(dowód: akta kontroli str. 133 – 138)

Na podstawie badania próby pięciu decyzji przyznających w roku akademickim 2017/2018 stypendia dla najlepszych doktorantów, tj. 23,8% tego rodzaju przyznanych stypendiów, na łączną kwotę 25 tys. zł, stwierdzono, że stypendia te były przyznane zgodnie z obowiązującym zarządzeniem nr 150/17 z 22 listopada

²³ Zwany dalej „Regulaminem”.

²⁴ Wyliczoną kwotę zaokrągla się do pełnych dziesiątek złotych.

2017 r. Rektora uczelni w sprawie ustalenia wysokości stypendiów dla uczestników stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich w roku akademickim 2017/2018.

(dowód: akta kontroli str. 202 – 213)

Uczelnia przesłała wnioski Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego o przyznanie siedmiu studentom stypendium ministra za wybitne osiągnięcia, wnioski te zostały pozytywnie zaopiniowane przez rady odpowiednich wydziałów uczelni. Po rozpatrzeniu ww. siedmiu wniosków, w roku akademickim 2016/2017, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał dwóm studentom Uczelni stypendia za wybitne osiągnięcia w wysokości po 15,0 tys. zł, łącznie Uczelnia otrzymała na ten cel 30,0 tys. zł. Stypendia te zostały wypłacone jednorazowo w styczniu 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 231 – 273)

W roku akademickim 2016/2017 Uczelnia skierowała wnioski o przyznanie trzem doktorantom stypendium ministra za wybitne osiągnięcia, jednakże stypendia te nie zostały przyznane.

W roku akademickim 2017/2018 żaden student oraz doktorant nie otrzymał stypendium ministra.

(dowód: akta kontroli str. 235 i 274)

W ramach dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów, przyznaną Uczelni w 2017 r., dofinansowano remonty domów studenckich w wysokości 145.329,34 zł.

(dowód: akta kontroli str. 6 -8, 275 - 280)

Niewykorzystane środki pomocy materialnej dla studentów i doktorantów na koniec 2017 r. wyniosły 2.208.779,92 zł i pozostają do wykorzystania w 2018 roku, zgodnie z art. 103 ust. 7 Psw.

(dowód: akta kontroli str. 6 – 9, 281)

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁵ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Katowice, dnia 26 marca 2018 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler
Anna Hulboj
Gł. specjalista kontroli państwowej**

²⁵ Dz.U. z 2017 r., poz. 524.